कार्यकारी सारांश (EXECUTIVE SUMMARY)

मसुदा पर्यावरण प्रभाव आकलन (DRAFT EIA) आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (EMP)

पर्यावरण clearance मिळवण्यासाठी (EIA अधिसूचना - 2006 अनुसूची क्र. 1 (a) (i): खाण प्रकल्प)

दगड खाणीसाठी (STONE QUARRY)

"B1" वर्गवारी - गौण खनिज दगड खाण

गट क्र. 183, मौजे पारडगाव, ता. उमरेड, जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र

एकूण क्षेत्रफळ: 7.74 हेक्टर

प्रकल्प प्रस्तावक (Project Proponent)	पर्यावरण सल्लागार (Environmental Consultant)
चैतन्य वासुदेवराव पितळे ग्राम पारडगाव, ता. उमरेड, जि. नागपूर	एंव्हायरॉ टेक्नो कन्सल्ट प्रायव्हेट लिमिटेड 68, महाकाली नगर-2, मानेवाडा चौकाजवळ, नागपूर 440024 क्षेत्र 1 श्रेणी 'A' साठी मान्यताप्राप्त QUALITY COUNCIL OF INDIA NATIONAL ACCREDITATION BOARD FOR EDUCATION & TRAINING प्रमाणपत्र क्र.: NABET/EIA/25-28/IA0169
मे 2026	मे 2026

कार्यकारी सारांश

हा EIA अहवाल मूळ मूळ MOEFCC अधिसूचना S.O. 2269 (E) दिनांक 01.07.2016 नुसार महाराष्ट्र राज्यातील नागपूर जिल्हयातील उमरेड तालुक्यातील पारडगाव गावातील श्री. चैतन्य वासुदेवराव पितळे यांच्या प्रस्तावित दगड खाणीसह पारडगाव ता. उमरेड जि. नागपूर येथील सर्व प्रस्तावित आणि सध्या सुरू असलेल्या खाणींचा एकत्रित भार (Cumulative load) विचारात घेऊन तयार करण्यात आला आहे.

हा EIA अहवाल प्राप्त झालेल्या ToR (Terms of Reference) च्या अनुपालनात तयार करण्यात आला आहे -

अ. क्र.	प्रकल्प प्रस्तावकाचे नाव	खाणीचा ToR संदर्भ	ToR दिनांक	क्षेत्रफळ (हे.)
1	चैतन्य वासुदेवराव पितळे	SIA/MH/MIN/563525/2025	13.01.2026	7.74

तसेच मार्च 2026 ते मे 2026 या कालावधीत पायाभूत पर्यावरण निरीक्षण (Baseline Monitoring) अभ्यास पूर्ण करण्यात आला आहे.

श्री. पितळे यांच्या प्रस्तावित पारडगाव दगड खाणीच्या 500 मीटर परिघातील खाणींची यादी

अ. क्र.	प्रकल्प प्रस्तावकाचे नाव	जिल्हा	गाव	तालुका	गट क्र.	क्षेत्रफळ (हे.)
1	श्री. चैतन्य वासुदेव पितळे	नागपूर	पारडगाव	उमरेड	183	7.74

A. मंजूर केलेले LOI (LOI Issued)

B.

अ. क्र.	गट क्र.	क्षेत्रफळ (हे.)	खनिज	तपशील	लीजची स्थिती	लोकवस्तीपासून अंतर
1	183	7.74	बसाल्ट (दगड)	श्री. चैतन्य वासुदेव पितळे	LOI मंजूर	पारडगाव - 2.03 किमी दक्षिण-पूर्व

एकूण क्षेत्रफळ A - 7.74 हेक्टर

खाणींची यादी (List of Quarries)

अ. क्र.	गट क्र.	क्षेत्रफळ (हे.)	गाव	तपशील (प्रस्तावक)	लीजची स्थिती
1	154,155	4.47	पारडगाव	श्री. अमोल पिल्लारे	हयात लीज (Existing Lease)
2	163/1,163/2	4.65	साइकी	श्री. राहुल मंधाना	हयात लीज (Existing Lease)
3	153/5	2.02	साइकी	मे. महालक्ष्मी स्टोन क्रशर	हयात लीज (Existing Lease)
4	147	4.00	साइकी	पवनपुत्र कंक्रीट सोल्यूशन प्रा. लि.	हयात लीज (Existing Lease)
5	140/3,140/4,141,142	4.00	साइकी	श्री. पी. एल. अग्रवाल	हयात लीज (Existing Lease)
6	158/2,158/6,158/3	4.82	परसोडी उटी	पवनपुत्र कंक्रीट सोल्यूशन प्रा. लि.	हयात लीज (Existing Lease)
7	44	4.99	महसाळकुंड	रॅंक सिलिकॉन	हयात लीज (Existing Lease)
8	24	1.30	महसाळकुंड	जस्सल सिंग	TOR मंजूर (TOR granted)
9	37,40	6.58	महसाळकुंड	बेस्टोन प्रीकास्ट आणि सोल्यूशन दिनेश पगारिया	TOR मंजूर (TOR granted)
10	23	1.76	महसाळकुंड	प्रतिभा कान्हेरे	TOR मंजूर (TOR granted)
11	147/1,147/2	4.00	पारडगाव	अश्विन मेहता	TOR मंजूर (TOR granted)
12	29	8.27	महसाळकुंड	योगेश थाओरी	TOR मंजूर (TOR granted)
13	35,36,41	12.77	महसाळकुंड	पार्थ जयस्वाल आणि करण जयस्वाल	TOR मंजूर (TOR granted)
14	153	4.60	पारडगाव	श्री. अश्विन मेहता	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
15	147/2	1.60	पारडगाव	श्री. अरविंद मेहता	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
16	146	3.70	साइकी	सेंटेरो मंटेक प्रा. लि.	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
17	125/2	1.90	साइकी	मे. AEC	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)

18	159	9.40	पारडगाव	डी. पी. जैन	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
19	20/1,20/2	2.24	मसाळकुंड	विनोद चोखसे	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
20	45/3,45/1	3.24	मसाळकुंड	राहुल पटेल	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
21	173	2.65	साइकी	सुरेश ठाकरे	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
22	22/1,22/2	1.20	मसाळकुंड	जस्सल सिंग	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
23	21	1.20	मसाळकुंड	जस्सल सिंग	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)
24	166P	1.20	साइकी	अमोल पिल्लारे	सोडून दिलेली/स्थगित/बंद (Abandoned/Suspended/Closed)

संदर्भ: DSR नागपूर ऑक्टोबर 2025

श्री. पितळे यांच्या प्रस्तावित 7.74 हेक्टर खाणीसह एकूण क्षेत्रफळ: 104.3 हेक्टर

दगड खाणीचा तपशील (Details of Stone Quarry)

क्र.	घटक / तपशील (Parameters)	निरीक्षण / माहिती (Observation / Details)
1	दगड खाण तपशील	
a.	दगड खाण नाव	श्री. चैतन्य पितळे यांची पारडगाव दगड खाण
b.	खनिज असलेल्या क्षेत्राचे नाव	पारडगाव दगड खाण - खनिज 'बसाल्ट' (Basalt)
c.	लगतच्या भूखंडांचा तपशील: उत्तर, दक्षिण, पूर्व, पश्चिम	उत्तर बाजू: म्हाळसगाव / हळदगाव, दक्षिण बाजू: सुकळी
d.	टोपो शीट क्र. अक्षांश आणि रेखांशासह	टोपो शीट क्र.: 55P/1-55P/2 अक्षांश (N): 20°55' 28.2837"N ते 20°55' 34.3602"N रेखांश (E): 79°12' 30.6161"E ते 79°12' 31.0606"E
e.	क्लस्टरचे स्थान (जिल्हा / राज्य)	पारडगाव, तालुका उमरेड, जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र राज्य

f.	प्रकल्पाचा प्रकार (कार्यान्वित / अंमलबजावणीखालील)	104.3 हेक्टर क्षेत्रासाठी एकूण 24 खाणी आणि 1 प्रस्तावित खाण
2	सध्याच्या प्रस्तावाचा तपशील	
a.	खाण योजनेची मूळ तारीख (BASE DATE)	मार्च 2026
b.	खाण योजनेची व्याप्ती (Scope)	S.O. 2296 दिनांक 01.07.2016 आणि ToR विशिष्ट अट क्र. 11 नुसार, प्रादेशिक खाण योजना (Regional Mining Plan) तयार करणे आवश्यक आहे.
3	वाटप प्राप्त कंपनी/व्यक्तिगत तपशील	
a.	प्रादेशिक खाण योजना तयार करणाऱ्या प्राधिकरणाचे नाव	लागू नाही (ToR आणि EIA अभ्यासासाठी ही एकमेव प्रस्तावित खाण आहे)
b.	अर्जदाराची स्थिती	वैयक्तिक (Individual)
c.	Terms of Reference (ToR) चा तपशील	ToR पत्र क्र. SIA/MH/MIN/563525/2025 दिनांक 13.01.2026
d.	अर्जदाराचे नाव आणि पत्ता	श्री. चैतन्य वासुदेव पितळे प्लॉट क्र. 07, फ्लॅट क्र. 201, बांदावार मार्ग, परांजपे शाळेजवळ, खरे टाऊन, धर्मपेठ, नागपूर 440010
e.	अर्जदार आणि असोसिएशनमधील संबंध	वैयक्तिक अर्जदार
f.	RQP चे नाव, पत्ता आणि नोंदणी क्रमांक	श्री. ए. पी. सराफ, RQP, नागपूर नोंदणी क्र. RQP/NGP/467/2013A
4	खाण योजनेच्या पूर्वीच्या मंजुरीचा तपशील	
a.	मंजुरीची तारीख	पत्र क्र. MLV/Misc/432/Part/2026/133 दिनांक 08.01.2026 द्वारे
b.	अटी (असल्यास)	ToR पत्र दिनांक 13.01.2026 द्वारे मंजूर केलेल्या अटींनुसार
c.	उत्पादन सुरू करण्याचे नियोजित वर्ष	नोव्हेंबर 2026
d.	लक्ष्यित उत्पादन साध्य करण्याचे प्रस्तावित वर्ष	2026
e.	खाणकाम प्रत्यक्ष सुरू झाल्याची तारीख (सुरू झाले असल्यास)	नोव्हेंबर 2026
f.	काम अद्याप सुरू झाले नसल्यास संभाव्य तारीख व कारणे	लागू नाही

g.	गेल्या 3 वर्षांत नियोजित आणि प्रत्यक्ष साध्य केलेले उत्पादन	निरंक (नवीन प्रस्तावित खाण असल्याने)
h.	नियोजित आणि प्रत्यक्ष उत्पादनात तफावत असण्याची कारणे	लागू नाही (नवीन प्रस्तावित खाण असल्याने)
5	मंजूर व प्रस्तावित खाण योजनांचा तपशील	
a.	लीज क्षेत्र (हेक्टर)	मागील: लागू नाही | सध्याची योजना: 7.74 हे.
b.	प्रकल्प क्षेत्र (हेक्टर)	मागील: लागू नाही | सध्याची योजना: 7.74 हे.
c.	प्रकल्पाचे आयुष्य (वर्षे)	मागील: लागू नाही | सध्याची योजना: 15 वर्षे
d.	कामाची किमान आणि कमाल खोली (मीटर)	कमाल प्रस्तावित खोली: 18 मीटर
e.	बसाल्टसाठी भूगर्भीय सलग क्षेत्र (हेक्टर)	7.74 हेक्टर
h.	भूगर्भीय साठा (Geological Reserve) (घणमीटर)	3,546,910 घणमीटर
j.	उत्खननयोग्य साठा (Minable Reserve) (घणमीटर)	2,137,026 घणमीटर
l.	उत्खनन/पुनरुत्पादन टक्केवारी (%)	80%
p.	दर्जा (Grade)	बांधकाम दर्जा (Building Grade)
s.	खाण तंत्रज्ञान	ड्रिलिंग आणि ब्लास्टिंगसह ओपनकास्ट पद्धत
t.	प्रक्रियेची आवश्यकता	आवश्यक नाही, तथापि क्रशिंगद्वारे आकार देणे प्रस्तावित आहे
v.	जमीन वापर पद्धत (Land use pattern)	पिट्सखालील क्षेत्र: 61,484 चौ.मी. रस्त्यांखालील क्षेत्र: 400 चौ.मी. वृक्षारोपणाखालील क्षेत्र: 14,441 चौ.मी. कार्यालय/क्रशर इ.: 1,075 चौ.मी.
6	दगडी धातूचा अंतिम वापर (END USE)	
a.	अंतिम वापर	बिल्डर्स, रस्ते बांधकाम व्यावसायिक आणि इतर पायाभूत सुविधांसाठी विक्रीयोग्य
c.	या खाणीतून पूर्ण होणारी गरज	100%
d.	वाहतूक पद्धत	रस्त्याद्वारे (By Road)
8	खाणकाम (MINING)	
c.	प्रस्तावित क्षमता	83,555 ब्रास/वर्ष

j.	खाणीचे आयुष्य	15 वर्षे (ओपनकास्ट)
n.	आउटसोर्स करण्याचे प्रस्तावित काम	ब्लास्टिंग आणि ड्रिलिंग
9	महत्त्वाचे सुरक्षितता पैलू	एमएमएमईडीआर 2013 नुसार 200 मीटरच्या सुरक्षारेषेत कोणतीही मोठी नदी, नाला, गाव किंवा जंगल नाही. दररोजच्या आधारावर विक्री केली जाईल.
10	लीजची स्थिती (STATUS OF LEASE)	एकूण क्षेत्रफळ 7.74 हेक्टर. वैयक्तिक लीज एमएमएमईडीआर 2013 च्या तरतुदींनुसार अंमलात आणली जाईल.

S.O. 2296 दिनांक 1 जुलै 2016 नुसार EIA अधिसूचना 2006 चे अनुपालन

अ. क्र.	निरीक्षण / कायदेशीर / वैधानिक आवश्यकता	अनुपालन (Compliance)
1.	वैधानिक एजन्सीने प्रादेशिक खाण योजनेची मागणी केली	SEIAA/SEAC, महाराष्ट्र
2.	मंजुरी प्राधिकरण	संचालक, भूविज्ञान आणि खाणसंचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नागपूर
3.	पर्यावरण सल्लागाराचे नाव	मे. एंव्हायरॉ टेक्नो कन्सल्ट प्रायव्हेट लिमिटेड, नागपूर
4.	RQP/TQP चे नाव	श्री. ए. पी. सराफ
5.	RQP नोंदणी क्रमांक	RQP/NGP/467/2013A (वैधता 2023 पर्यंत)
6.	खाण योजनेचे नाव	श्री. चैतन्य पितळे यांची मौजे पारडगाव, ता. उमरेड, जि. नागपूर येथील 7.74 हेक्टर क्षेत्रावरील प्रस्तावित दगड खाण
7.	अंमलबजावणीसाठी जबाबदार प्रस्तावक	श्री. चैतन्य पितळे
8.	दगड खाण क्लस्टरचे अधिकारक्षेत्र	जिल्हाधिकारी, नागपूर (जिल्हा खाण अधिकारी, नागपूर मार्फत)

पर्यावरण निरीक्षण आणि पायाभूत माहिती (EIA Monitoring & Baseline)

खाण उद्योगासाठीच्या मानक ToR नुसार आणि SEIAA द्वारे जारी केलेल्या ToR मध्ये नमूद केलेल्या 10 किमी त्रिज्येच्या क्षेत्राची तपासणी करण्यात आली. हवा, पाणी, जमीन वापर आणि सामाजिक-आर्थिक परिस्थितीची माहिती गोळा केली गेली.

ध्वनी पातळी निरीक्षण (Noise Levels)

स्टेशन	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	N8
गावाचे नाव	पारडगाव	परसोडी	सुकळी	उदासा	पेंढरी	धावडा	उटी	भिवापूर
प्रकार	गाव	गाव	गाव	गाव	गाव	गाव	गाव	गाव
रेंज (Range)	36-54	33-57	32-55	30-52	31-48	30-58	33-52	28-53
Ld	50.7	52	49	47.3	45	51	46.7	46.3
Ln	41.1	40.3	36.6	33.9	34.1	34.2	38.8	34.8
Ldn	50.8	51.5	48.3	46.3	44.7	49.5	47.6	45.8

ब्लास्टिंग आणि उत्सर्जन नियंत्रण उपाय

घटक (Parameter)	मूल्य / तपशील (Details)
DTH ड्रिल होल व्यास	32 मिमी
होलची खोली	1.5 मीटर
होलमधील अंतर (Spacing)	1 मीटर
बर्डन (Burden)	1.2 मीटर
ड्रिल पॅटर्न	रेषीय (Linear)
कार्ट्रिजचा आकार	200 मिमी
कार्ट्रिजचे वजन	120 ग्रॅम
स्फोटक प्रमाण / होल	240 ग्रॅम
पावडर फॅक्टर	6.00

स्फोटकाचा प्रकार	स्लरी वर्ग 2, नायट्रेट मिश्रण
फ्यूज	इलेक्ट्रिक डिटोनेटर
दररोज करायच्या होलची संख्या	200 - 250 holes

उपाययोजना (Mitigation Measures)

कृती (Activity)	प्रतिबंधात्मक उपाय (Mitigation measures)
होल ड्रिलिंग (Hole drilling)	ओले ड्रिलिंग (Wet drilling); Ø-32mm, खोली-1.5m
ब्लास्टिंग (Blasting)	DGMS निकषांनुसार, पावडर फॅक्टर-6
ओव्हरबर्डन (OB Generation)	गौण खनिज असल्याने निरंक. थोडी माती वृक्षारोपणासाठी वापरली जाईल.
वाहतूक (Transportation)	झाकलेल्या टिप्पर ट्रकमधून डांबरी/पक्क्या रस्त्यांवरून.
वृक्षारोपण (Plantation)	सुरक्षा क्षेत्रात 7.5 मी परिघात वृक्षारोपण केले जाईल.
खड्ड्यांतील पाणी उपसा	भूजल पातळीला छेद दिला जाणार नाही, त्यामुळे पाणी उपसा आवश्यक नाही.

कॉर्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्व (CER)

कॉर्पोरेट पर्यावरण उत्तरदायित्वांतर्गत कामांसाठी 1.5 लाख रुपयांची अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली आहे.

अ. क्र.	प्रस्तावित उपक्रम (Activities)
1	पारडगाव येथील शाळेसाठी सोलर पॅनेल आधारित वीज पुरवठा
2	शाळेची इमारत आणि इतर ग्रामपंचायत पायाभूत सुविधांसाठी रेन वॉटर हार्वेस्टिंग (पाणी साठवण)

प्रकल्पाचे अर्थशास्त्र:

पारडगाव येथील दगड चांगल्या दर्जाचा असून विविध यंत्रणांनी त्याला मंजुरी दिली आहे. नागपूर जिल्ह्याची दगडाची गरज भागवण्यासाठी हा सर्वात जवळचा स्रोत आहे. जमीन पडीक असल्याने खाणकाम राज्याच्या महसुलाच्या आणि स्थानिक लोकांच्या हिताचे ठरेल. स्थानिक लोकांना प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार मिळण्याची खात्री आहे.